

MAASEUDUN YRITYSRAHOITUSLINJAUS 2023-2027

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

SISÄLLYS

1. TAUSTAA.....	3
2. TAVOITTEET	3
3. RAHOITUKSEN SUUNTAAMINEN	4
4. RAHOITETTAVAT TOIMENPITEET	5
4.1 Yleistä	6
4.2 Investoinnit.....	6
4.3 Kehittäminen	6
4.3.1 Kehittämistuki maataloustuotteiden jalostusyrityksille	6
4.3.2 Kehittämistuki muille maaseudun pienyrityksille	7
4.4 Maa- ja metsätalouden ulkopuolisen yritystoiminnan käynnistystuki maatilalle	9
5. TUEN MYÖNTÄMISEN RAJOITUKSET SEKÄ LINJAUKSET.....	9
5.1 Toimialarajaukset.....	9
5.2 Jatkuvan kannattavan toiminnan edellytykset ja muut vaatimukset	9
5.3 Kilpailunäkökohdat.....	10
5.4 Muut rajaukset ja linjaukset	11
6. TUKITASOT.....	12
7. HAKU- JA KÄSITTELYPROSESSI	13
7.1 Hakeminen.....	14
7.2 Hakemusten käsittely ELY-keskuksessa.....	14
7.3 Muutokset hankkeissa.....	14
8. Tuensaajan viestintävelvoitteet.....	15
9. LINKIT	16

15.4.2024

Voimassa toistaiseksi. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus pidättää oikeuden tehdä päivityksiä linjauksiin.

1. TAUSTAA

Tämä maaseuturahoituksen yritysrahoitusstrategia ohjaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen rahoituskiintiöstä myönnettävää EU:n maaseuturahoituksen yritysrahoitusta Pohjois-Pohjanmaalla. ELY-keskuksen myöntämä maaseudun yritysrahoitus on yritysten kehittämiseen tarkoitettua harkinnanvaraista rahoitusta. Rahoituksen hakeminen on määrämuotoista ja myönnetty tuki maksetaan jälkikäteen. Rahoitusta ohjaavat kansalliset ja EU:n säädökset, [Suomen CAP-suunnitelma](#) sekä [Pohjois-Pohjanmaan maaseudun kehittämissuunnitelma 2023-2027](#).

Yritysrahoitusstrategia on laadittu käytettäväksi yritystukihakemusten arviointityössä ja sitä käytetään päätöksenteon tukena. Strategia ja linjaukset kattavat [lain maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023-2027 \(1325/2022\)](#) ja [asetuksen maaseudun yritystuista rahoituskaudella 2023-2027 \(646/2023\)](#) mukaisiin ELY-keskuksen kautta haettaviin maaseudun yritystukiin tehdyt ratkaisut. Strategian julkistamisella pyritään lisäämään päätöksenteon avoimuutta sekä helpottamaan avustuksen hakemista suunnittelevien tahojen työtä. Lisäksi strategialla parannetaan maaseuturahoituksen yritystukien sekä kansallisen yritystukirahoituksen, aluekehitysrahaston ja oikeudenmukaisen siirtymän rahaston välistä koordinaatiota Pohjois-Pohjanmaalla.

Maaseudun yritystukia myöntävät myös paikalliset Leader-toimintaryhmät. Leader-ryhmien yritysrahoitus kohdistuu pääsääntöisesti korkeintaan viisi henkilöä henkilötyövuosina työllistävillä mikroyrityksillä. Leader-ryhmillä on omat rahoitusstrategiat ja ne tekevät hankkeisiin tarkoituksenmukaisuusharkinnan, jonka jälkeen ELY-keskus tekee hankkeisiin laillisuustarkastuksen ja lopulliset rahoituspäätökset. ELY-keskus voi myöntää avustuksen vain sellaiselle hankkeelle, jota paikallinen Leader-ryhmä on puoltanut.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus myöntää yritysrahoitusta myös Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) varoista. Yrityksen kehittämisavustusta myönnetään hankkeisiin, joilla arvioidaan olevan merkittävä vaikutus yrityksen kasvuun tai uudistumiseen, kansainvälistymiseen, innovaatiotoimintaan tai osaamisen vahvistamiseen, tuottavuuteen, digitaaliseen liiketoimintaan tai ilmastomuutokseen sopeutumiseen, hiilineutraalisuuden edistämiseen tai energia- tai materiaalitehokkuuteen. Avustusta suunnataan erityisesti maakuntaohjelmien mukaisille kärkitoimialoille. Lisätietoa EAKR- ja JTF-rahastojen varoista myönnettävistä yritystuista löytyy <https://rakennerahastot.fi/pohjois-suomi/yritysrahoitus>

Tämä maaseuturahoituksen yritysrahoitusstrategia ei koske Leader-ryhmien yritysrahoitusta eikä EAKR- tai JTF-rahastoista myönnettävää rahoitusta.

Yritysrahoitusstrategia täsmentää ja kattaa pääosan rahoituksen suuntaamisen periaatteista. ELY-keskus voi tehdä muutoksia ja tarkennuksia yritysrahoitusstrategiaan sekä yksittäistapauksissa erityisistä syistä poiketa sen linjauksista. Yritysrahoitusstrategia on voimassa toistaiseksi.

2. TAVOITTEET

Suomen CAP-suunnitelman tavoitteena ovat aktiivinen ruuantuotanto, ympäristö- ja ilmastoviisas maatalous sekä uudistuva ja monipuolinen maaseutu. Lisäksi koko suunnitelman läpileikkaavana tavoitteena on edistää osaamista, innovaatioita ja digitalisaatiota.

Pohjois-Pohjanmaalle on laadittu alueellinen maaseudun kehittämissuunnitelma 2023-2027, jonka keskeisinä tavoitteina ovat kannattavasti kasvava maatalous ja elintarvikejalostus, resurssitehokas ja ympäristömyönteinen maaseutu sekä kilpailukykyinen, pito- ja vetovoimainen maaseutu. Suomen CAP-suunnitelman läpileikkaavien teemojen lisäksi Pohjois-Pohjanmaan alueellisia läpileikkaavia tavoitteita ovat vaikuttavuus sekä elinkeino- ja ympäristölähtöisyys. Rahoituskauden 2023-2027 päämääräksi on asetettu, että Pohjois-Pohjanmaan maaseutu menestyy alueidensa vahvuuksiin nojaten, sekä yhteistyössä rohkeasti ja kestävästi uutta kehittäen.

Yritystuilla pyritään lisäämään yritysten investointi- ja kehittämisaktiivisuutta sekä kannustetaan uusia yrityksiä käynnistämään toimintaansa. Yritysten kehittymisen ja kasvun tukeminen parantaa alueen maaseudun työllisyyttä ja sitä kautta maaseudun alueen elinvoimaa ja houkuttelevuutta. Tuki investointeihin auttaa yrityksiä kokoamaan muun rahoituksen investoinnin toteuttamiseksi ja jakaa hankkeen toteutuksesta yritykselle aiheutuvaa riskiä.

3. RAHOITUKSEN SUUNTAAMINEN

Tuemme kannattavaa, maaseutua työllistävää ja kestäväää yritystoiminnan kasvua sekä kehittymistä. Tukea suunnataan niin uusille kuin toimiville yrityksille. Rahoitus kohdistetaan Suomen CAP-suunnitelman sekä Pohjois-Pohjanmaan maaseudun kehittämissuunnitelman 2023-2027 ohjelman tavoitteita tukeviin hankkeisiin tukikelpoisella maaseutualueella. Pohjois-Pohjanmaalla tukikelpoista maaseutualuetta on koko maakunta lukuun ottamatta Oulun kaupungista poisrajattua aluetta (ks. [kartalla](#) mustalla rajatun alueen sisäpuolinen alue). Maantieteellisesti CAP-suunnitelman kehittämisvarojen kohdentumisessa painotetaan maaseutuluokituksessa harvaan asutun alueen ja ydinmaaseutualueen taajamien ulkopuoleista maaseutualuetta. Yrityksen/toimipisteen kaupunki-maaseutuluokitus on tarkistettavissa edellä mainitun kartan kautta. Yritystä voidaan tukea, mikäli yrityksellä on kiinteä ja työllistävä toimipaikka tukikelpoisella alueella ja tuki kohdistuu sinne.

Tuen saajina voivat olla mikroyritykset sekä pienet yritykset. Keskikokoisille yrityksille tukea voidaan myöntää maataloustuotteiden jalostukseen ja kaupan pitämiseen liittyviin investointeihin ja kehittämiseen. Maataloustuotteiden jalostamisella ja kaupan pitämisellä (ns. Annex I -listalla olevat tuotteet) tarkoitetaan yritystoimintaa, jossa lopputuote on jalostusprosessin jälkeen edelleen [Annex I –listalla](#) oleva tuote. Yrityskokoa arvioidessa huomioidaan myös yrityksen omistusyhteys- ja sidosyritykset ks. [Käyttöopas pk-yrityksen määritelmä](#).

Suuntaamme rahoitusta erityisesti maa-, metsä- sekä elintarvike- ja biotalouden arvoketjuihin liittyvään yritystoimintaan sekä matkailu- ja luontopalvelualan yrityksille. Maaseudun yritystukea ei voida kuitenkaan myöntää maa- eikä metsätalouden alkutuotannon harjoittamiseen eikä kalatalouteen tai kalanjalostukseen.

Rahoitettavat hankkeet valitaan valintamenettelyn kautta. Tukihakemuksen eteneminen valintavaiheeseen edellyttää sitä, että hakijaa ja hakemusta koskevat tukiedellytykset täyttyvät. Tukiedellytykset perustuvat Suomen CAP-suunnitelmaan 2023–2027 ja kansalliseen lainsäädäntöön. Tukiedellytykset täyttävät hankkeet arvioidaan valtakunnallisia [valintaperusteita](#) käyttäen. Valintaperusteet muodostuvat kuudesta aihealueesta, jotka ovat toimenpiteen toteutuspaikka, hankkeen vaikutus alueellisen kehittämissuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseen, hankkeen toteutettavuus, liiketoiminnallisuus, työllisyysvaikutukset sekä kokonaiskestävyys sisältäen sekä ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen että kulttuurillisen ulottuvuuden.

Rahoitettavia hankkeita tarkastellaan aina edellä esitettyjen Suomen CAP-suunnitelman että alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelman tavoitteiden ja läpileikkaavien teemojen: vaikuttavuus, ympäristölähtöisyys, osaaminen, digitaalisuus ja elinkeinolähtöisyys näkökulmasta.

Vaikuttavuuden osalta tarkastelemme esitettyjen toimien vaikuttavuutta yrityksen kasvuun, kehittymiseen ja työllistävyyteen sekä toimien mahdollisia laajempia aluetaloudellisia vaikutuksia mm. hankkeen välilliset työllistämisaikutukset. Uusien yritysten synty ja olemassa olevien yritysten jatkumisen turvaaminen paremmin toiminnallisin edellytyksin ovat vaikuttavia toimia ja erityisen vaikuttavaksi toimeksi katsotaan yrityksen vientitoiminnan kehittäminen.

Myönnettävällä tuella tulee olla merkittävä vaikutus hankkeen toteuttamiseen siten, että toimenpide toteutetaan nopeamassa aikataulussa, korkeatasoisempana tai laajempaan kuin ilman avustusta, tai että toimenpidettä ei toteutettaisi lainkaan ilman myönnettävää rahoitusta. Myös hakijan mahdollisten aikaisempien hankkeiden toteutuminen ja niiden vaikutukset huomioidaan uutta hanketta arvioitaessa.

Ympäristölähtöisyyteen perustuen emme rahoita ympäristön kannalta haitallisia toimia, vaan kannustamme erityisesti toimiin, joilla edistetään siirtymistä pois uusiutumattomien luonnonvarojen käytöstä ja entistäkin parempaan resurssitehokkuuteen. Huomioimme toimien ympäristövaikutukset. Esimerkiksi investointikohteissa tuettavaa toimintaa tarkasteltaessa suosimme hankkeita, joissa on selvitetty mahdollisuudet huomioida BAT-periaatteen mukainen toiminta. BAT eli paras käyttökelpoinen uusi tekniikka tarkoittaa mahdollisimman tehokkaita ja kehittyneitä, teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoisia teknologisia ratkaisuja, joilla voidaan tehokkaimmin ehkäistä ympäristön pilaantumista. Tekniikka on teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoista silloin, kun se on saatavissa käyttöön yleisesti ja sitä voidaan soveltaa kohtuullisin kustannuksin.

Osaaminen läpileikkaavana teemana merkitsee sitä, että kannustamme toimiin, joissa yritykseen hankitaan osaamista ja asiantuntijapalveluita, joilla on pitkäaikaista vaikutusta yrityksen toimintaedellytyksiin.

Läpileikkaavan teeman digitaalisuus mukaisesti haluamme olla edistämässä yritysten kehittymistä ja kasvua edistävien digitaalisten ratkaisujen käyttöönottoa. Tukea voidaan myöntää esimerkiksi uusien digitaalisten ratkaisujen kehittämiseen taikka yrityksen digitalisaation tai automaation kehittämiseen ottamalla käyttöön uutta teknologiaa tai tuotantomenetelmiä, jotka tehostavat yrityksen toimintaa merkittävästi.

Yritysrahoituksen osalta elinkeinolähtöisyys merkitsee sitä, että haluamme olla edistämässä yritysten kilpailukykyä sekä taloudellisesti kannattavimpien ratkaisujen löytämistä. Elinkeinolähtöisyyden näkökulmasta kannustamme yrityksiä etsimään ja kokeilemaan uusia innovaatioita yritysten kehittämiseksi.

4. RAHOITETTAVAT TOIMENPITEET

4.1 YLEISTÄ

Tukea voidaan myöntää yksilöityyn, selkeästi rajattuun ja yrityksen tavanomaisesta toiminnasta erottuvaan kehittämishankkeeseen tai investointiin. Hankkeen kustannuksiksi voidaan hyväksyä kohtuulliset ja hankkeen toteuttamisen kannalta olennaiset tukikelpoiset kustannukset. Hankkeen kokonaisrahoituksen ja muun operatiivisen toiminnan rahoituksen tulee olla kunnossa.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että yrityksen toimintaa harjoitetaan Pohjois-Pohjanmaan tukikelpoisella maaseutualueella sijaitsevasta toimipaikasta. Rahoitettavan hankkeen hyötyjen tulee kohdistua ensisijaisesti ja pääosin Pohjois-Pohjanmaan alueelle. Yritystoiminnan tulee olla päätoimista.

Yrityksen tavanomaiseen toimintaan tai vähäiseksi katsottavaan kehittämiseen (hankkeen hyväksyttävien kustannusten oltava kehittämistuessa vähintään 5 000 euroa ja investointituessa vähintään 10 000 euroa) rahoitusta ei voida myöntää.

4.2 INVESTOINNIT

Investointitukea voidaan myöntää sellaiseen yrityksen investointiin, jolla on olennaista merkitystä yrityksen perustamiselle, kasvulle tai kehittymiselle. Investointitukea voi käyttää esimerkiksi tuotantotilojen hankkimiseen tai rakentamiseen, koneiden ja muun käyttöomaisuuden hankintaan, uusiutuvaa energiaa ja biopolttoaineita tuottavien ja myyvien laitosten perustamiseen ja laajentamiseen sekä aineettomiin investointeihin, kuten ohjelmistojen, patenttien ja valmistusoikeuksien hankintaan. Joissakin tilanteissa yritystoiminnan edellytykset vaativat kokonaan uusia rakennusinvestointeja, mutta ensisijaisesti on selvitettävä olemassa olevan rakennuskannan käyttö. Rahoitettavien rakennusinvestointien arvioinnissa otetaan huomioon rakennusten mahdolliset jatkokäyttömahdollisuudet. Investointihankkeeseen voidaan hyväksyä rakentamiseen kohdistuvat kohtuulliset ja yksilöidyt palkkakulut tuntikirjanpidolla, mikäli rakentaminen tehdään yrityksen omana työnä. Yrittäjän palkkakulut voidaan hyväksyä vain osakeyhtiön ja henkilöyhtiön investointihankkeessa, mikäli yrittäjä maksaa palkkaa itselleen. Tehdyistä töistä on esitettävä tuntikirjanpidot. Palkat tulee olla aktivoituna taseeseen investoinnin hankintamenoon.

Tuen kohteena olevaa omaisuutta tulee käyttää ja se tulee sisällyttää yrityksen varoihin tukipäätöksessä määritellyn ajan, joka on vähintään kolme vuotta ja enintään kymmenen vuotta tuen viimeisen erän maksupäätöksen päätöspäivästä lukien.

4.3 KEHITTÄMINEN

Yritystoiminnan kehittämisellä tarkoitetaan tuotteiden, palveluiden, tuotantomenetelmien, markkinoinnin, teknologioiden ja digitaalisten ratkaisujen kehittämistä sekä muuta yritystoiminnan uudistumista edistävää kehittämistoimea. Yritystoiminnan kehittämisellä ei kuitenkaan tarkoiteta yksittäisenä tilaustyönä tai tarjouskohtaisesti asiakkaille tehtävän tuotteen edellyttämää kehittämistoimintaa. Rahoitusta voidaan myöntää yritystoiminnan kehittämisestä aiheutuviin tarpeellisiin ja kohtuullisiin kustannuksiin.

4.3.1 Kehittämistuki maataloustuotteiden jalostusyrityksille

Yritys, joka jalostaa ja/tai myy maataloustuotteita voi saada kehittämis- ja asiantuntijapalveluita yrityksen toiminnan kehittämiseen. Tukea voi käyttää esim. tuotekehityshankkeisiin, tuotannon pilotointiin, koemarkkinointiin, kansainvälistymisselvityksiin, markkinoinnin suunnitteluun, tuotantomenetelmien kehittämiseen ja digitaalisten ratkaisujen kehittämiseen. Kehitettävä yritys on edunsaaja, mutta tuen kehittämis- ja asiantuntijapalveluihin hakee joko asiantuntijapalvelua tuottava yritys tai muu erillinen

hankkeen hallinnoija kuten kehittämissyhtiö, kunta tai neuvontajärjestö. Kehitettävä yritys voi olla mikro-, pien- tai keskisuuri yritys.

Alla kuvattuna hankkeen toteutusprosessi:

- Hallinnoija ja kehitettävä yritys tekevät sopimuksen yrityksen tarvitsemien kehittämisspalvelujen toteuttamisesta (Ruokaviraston lomake 2327M)
- Hallinnoija hakee tuen Hyrrä-asiointipalvelussa. Hakijan tietoina tallennetaan palveluntarjoajan tiedot. Hankkeen tietoihin ja tuen kohteeksi tiedot kehitettävästä yrityksestä. Hankkeen hallinnoija saa hakemuksesta ELY-keskukselta päätöksen.
- Hallinnoija toteuttaa hankkeen kehittämistoimenpiteet joko omana työnään tai hankkimalla kehittämisspalvelut kolmannelta osapuolelta. Hallinnoija maksaa hankkeen kulut. Mikäli hallinnoija toteuttaa kehittämistoimenpiteitä omana työnään, tulee tehdystä työstä esittää tuntikirjanpito.
- Hallinnoija laskuttaa kehitettävältä yritykseltä hankkeen yksityisen rahoitusosuuden ja tekee maksuhakemuksen Hyrrä-asiointipalvelussa
- Tuki maksetaan hallinnoijalle kustannusperusteisesti ja tarvittaessa useammassa erässä. Tuen maksamista on haettava neljän kuukauden kuluessa hankkeen toteuttamiselle asetetun määräajan päättymisestä
- Kustannuksiin voidaan hyväksyä kohtuulliset hankkeen hallinnointikustannukset (hankkeen kokoaminen, tuen ja maksatuksen hakeminen, kirjanpito ym.), tulee tehdystä työstä esittää tuntikirjanpito.

Kehittämistuki maataloustuotteiden jalostusyrityksille ei ole de minimis –ehtoista tukea.

4.3.2 Kehittämistuki muille maaseudun pienyrityksille

Kehittämishankkeen toimenpiteenä voi olla esimerkiksi erilaiset käytännönläheiset tai tiedelähtöiset taikka näiden yhdistelmänä toteutettavat selvitykset ja tutkimukset tai tutkimuksen ja tiedon hankkiminen ja soveltaminen. Tukea voidaan myöntää myös aine- ja tarvikekustannuksiin, matkakustannuksiin, vuokratiloihin, tuensaajan kehittämistoimenpiteiden toteuttamisesta aiheutuviin palkkakuluihin sekä muihin kehittämistoiminnan kannalta tarpeellisiin ja siihen välittömästi liittyviin kustannuksiin. Tuotteiden, ja tuotantomenetelmien kehittämishankkeissa voidaan hyväksyä kohtuulliset prototyyppien kustannukset. Kehitettävää prototyyppiä ei saa myydä tai luovuttaa muille, eikä se saa tulla tuotannolliseen käyttöön.

Myönnettävä tuki on [de minimis](#) –ehtoista.

Kehittämishankkeeseen voidaan hyväksyä kehittämistoimenpiteiden toteuttamisesta aiheutuvat kohtuulliset ja olennaiset palkkakustannukset. Palkkakuluina hyväksytään työssäoloajan palkka ilman sivukuluja ja lisäksi laskennallisesti hyväksytään 39 prosenttia työssäoloajan palkasta. Laskennallinen henkilöstökulu sisältää loma-ajan palkan, lomarahaa sekä lakisääteiset palkan sivukulut. Palkkakulut ja niihin liittyvät lakisääteiset kustannukset voivat muodostaa enintään 50 prosenttia kehittämistuella toteutettavan toimenpiteen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista.

Maksuhakemuksessa hankkeen toteuttamisesta aiheutuneista henkilöstökuluista tulee esittää varsinainen palkka ilman sivukuluja henkilön työssäoloajalta sekä palkkiot ilman sivukuluja. Varsinaisesta palkasta tulee maksuhakemuksessa esittää ote kirjanpidosta. Lisäksi tulee esittää tuntikirjanpito hankkeelle tehdystä työstä. Tuntikirjanpidosta tulee käydä ilmi tehdyn työn ajankohta, määrä ja sisältö sekä työntekijän kokonaistyöajan käyttö mukaan lukien palkalliset poissaolot. Työn tulee tuntikirjanpidossa olla eriteltyinä

siten, että tehdyn työn liittyminen tuettavaan hankkeeseen voidaan todentaa. Maksuhakemuksessa esitetään myös hankkeessa työtä tehneiden henkilöiden työsopimukset, palkan perusteet (työtehtävät ja palkan määrä) ja ilmoitetaan muutokset niissä.

4.4 MAA- JA METSÄTALouden ULKOPUOLISEN YRITYSTOIMINNAN KÄYNNISTYSTUKI MAATILALLE

Maatila voi hakea tukea maa- ja metsätalouden ulkopuoliseen toimialaan kuuluvan uuden yritystoiminnan käynnistämiseen.

Tukea voidaan myöntää koulutus- ja valmennuspalveluiden sekä muiden asiantuntijapalvelujen hankkimiseen, toimitilojen ja laitteiden vuokriin, käyttömaksuihin, aineisiin ja tarvikkeisiin, matkoihin ja muihin uuden yritystoiminnan käynnistämisvaiheen kannalta tarpeellisiin ja toimenpiteeseen välittömästi liittyviin toimiin. Tuettaviin toimenpiteisiin voi sisältyä pienhankintoja. Avustus myönnetään aina de minimis -ehtoisena.

Hankesuunnitelmasta tulee käydä ilmi tavoitellut tuotokset, tehtävät toimenpiteet, kustannusarvio tuotoksittain sekä toteutuksen aikataulu. Suunnitelma tulee laatia siten, että yritys pystyy projektin päätyttyä raportoimaan tuotokset suunnitelmaan verraten. Lopputuloksena saadaan aikaan konkreettinen ja todennettava tuotos.

Tuki maksetaan yhdessä erässä, kun tukipäätöksessä vahvistetut käynnistämistoimet on toteutettu ja todennettu tukipäätöksen edellyttämällä tavalla. Tukea voidaan myöntää 5 000 tai 10 000 euroa vakioituna kertakorvauksena, kuitenkin yhteensä enintään 10 000 euroa samalle tuen hakijalle rahoituskauden aikana.

5. TUEN MYÖNTÄMISEN RAJOITUKSET SEKÄ LINJAUKSET

5.1 TOIMIALARAJAUKSET

ELY-keskuksen kautta haettavaa maaseudun yritystukea ei voida lain 1325/2022 16§:n mukaisesti myöntää maa- eikä metsätalouden alkutuotannon harjoittamiseen. Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (EU No 651/2014) mukaan avustusta ei voida myöntää kuljetusalalle. Maaseudun yritystuilla ei tueta myöskään kalataloutta eikä kalanjalostusta, joita voidaan tukea Euroopan meri- kalatalous- ja vesiviljelyrahaston kautta. Asetuksen 646/2023 mukaan maaseudun yritystukea ei voida myöskään myöntää liikennealalle, energiaturpeen tuotantoon, toimitilojen tarjoamiseen vuokralle, eikä aurinko- tai tuulivoiman tuottamiseen.

5.2 JATKUVAN KANNATTAVAN TOIMINNAN EDELLYTYKSET JA MUUT VAATIMUKSET

Tuen saajalla tulee olla edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan. Tukea ei voida myöntää vaikeuksissa olevalle yritykselle, joka on menettänyt yli puolet merkitystä osakepääomasta (yli 3 vuotta vanha yritys) tai joka on asetettu konkurssiin tai jonka velkasaneerausmenettelyä ei ole vahvistettu. Lisätietoja [TEM:n sivuilta](#).

Tukea ei voida myöntää, mikäli tuen hakija on olennaisesti laiminlyönyt veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröitymis-, ilmoitus- tai maksuvelvollisuuksien hoitamisen tai tuen hakijalla on olennaisia maksuhäiriöitä taikka tuen hakijalla on maksukykyyn nähden vähäistä suurempia velkoja perittävänä ulosotossa tai velkoja, jotka on

palautettu ulosotosta varattomuusestetodistuksin, ellei tuen myöntämistä pidetä erityisistä syistä tarkoituksenmukaisena.

Tuen myöntäminen ei ole mahdollista myöskään, mikäli tuen hakija on toiminnassaan toistuvasti osoittanut ilmeistä piittaamattomuutta aiemmin myönnetyn tuen ehtojen noudattamisessa. Kehittämistukilain tai sitä edeltävän lainsäädännön tai muun lainsäädännön nojalla aiemmin myönnetyn yritystuen vaikutukset tuen saajan toimintaan arvioidaan uutta tukihakemusta käsiteltäessä, jos aiemmin saadun tuen myöntämisestä on kulunut enintään viisi vuotta.

Jos tuen hakija on oikeushenkilö, edellä mainitut rajoitukset koskevat toimitusjohtajaa ja hänen sijaistaan, hallituksen jäsentä ja varajäsentä, hallintoneuvoston ja siihen rinnastettavan toimielimen jäsentä ja varajäsentä, vastuunalaista yhtiömiestä sekä muuta ylimpään johtoon kuuluvaa. Edellä säädetty koskee myös henkilöä, jolla on suoraan tai välillisesti vähintään 25 prosenttia osakeyhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta taikka vastaava omistus- tai määräämisvalta, jos kyseessä on muu yhteisö kuin osakeyhtiö. Tuen myöntämisen rajoituksien arvioimiseksi voidaan ottaa huomioon kappaleen 5.2 toisessa ja kolmannessa kappaleessa esitetyt seikat sellaisista yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 3 §:ssä tarkoitetuista rekisteröidyistä yrityksistä ja yhteisöistä, jotka välittömästi tai välillisesti kytkeytyvät tuen hakijaan tai tässä kappaleessa mainittuihin henkilöihin.

Hakemuksen käsittelyn yhteydessä huomioidaan myös henkilöpakotejärjestelmän perustavan päätöksen [2014/145/YUTP](#) (konsolidoitu versio 13.12.2021) ja asetuksen [\(EU\) N:o 269/2014](#) (konsolidoitu versio 13.12.2021) 2 artiklan asettamat rajoitteet. Mitään varoja tai taloudellisia resursseja ei saa suoraan tai välillisesti asettaa liitteessä lueteltujen luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden, yhteisöjen tai elinten saataville tai hyödynnettäviksi. Asetus on kaikilta osin velvoittava ja suoraan sovellettavaa oikeutta kaikissa EU:n jäsenvaltioissa, ja tästä seuraa, että valtiontuen myöntäminen ja maksaminen pakotelistatuille henkilöille ja yhteisöille on kiellettyä.

Tukea ei myönnetä myöskään, mikäli tuen myöntämisen edellytykset on luotu keinotekoisesti, tukia koskevan lain tavoitteiden vastaisesti ja järjestelyjen ilmeisenä tarkoituksena on ollut kiertää tuen myöntämistä koskevia säädöksiä oikeudettoman taloudellisen hyödyn tavoittelemiseksi.

Yrityksen tulee toimia yhteiskuntavastuullisesti sekä eettisesti kestäväällä tavalla, ja yrityksen toimintaan sekä hankkeen toteuttamiseen liittyvien lupa-asioiden tulee olla kunnossa.

5.3 KILPAILUNÄKÖKOHDAT

ELY-keskus huomioi tukea myönnettäessä kilpailunäkökohdat, jotta tuella ei vaarannettaisi olemassa olevien kilpailukykyisten yritysten toimintaedellytyksiä. Tuen myöntämisen yleisenä edellytyksenä on, ettei tuen myöntämisen arvioida aiheuttavan muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai, jos yritys toimii ainoastaan paikallisesti, toiminta-alueellaan.

Tukea voidaan myöntää paikallisilla markkinoilla toimivalle yritykselle vain, jos yrityksen tuotteisiin tai palveluihin voidaan arvioida kohdistuvan riittäväällä tavalla alueen ulkopuolista kysyntää tai jos yrityksen voidaan arvioida tuotteillaan tai palveluillaan korvaavan alueen ulkopuolelta hankittavia tuotteita tai palveluita taikka täydentävän paikkakunnan tai alueellista tarjontaa silloin, kun toimivat yritykset eivät kohtuudella kykene vastaamaan kysyntään.

Tukea ei myönnetä maahantuonti-, agentuuri-, vähittäis- ja tukkukaupoille eikä em. toimialojen Internet-pohjaisille verkkokaupoille. Tukkukauppaan, tuotteiden välitystoimintaan ja vähittäiskauppaan liittyviä kehittämistoimia voidaan tukea, mikäli toiminta koskee maaseudun pk-yrityksissä valmistettujen tuotteiden tai muiden paikallisesti valmistettujen tuotteiden myyntiä. Kyläkauppoja on mahdollista tukea harkinnanvaraisesti.

Rakennusala, korjausrakentaminen mukaan lukien, ei pääsääntöisesti tueta. Perinnerakentamisen osalta kilpailutilannearviointi tehdään erikseen. Myöskään maarakennusala ei tueta, ellei hankkeella ole poikkeuksellisen merkittäviä vaikutuksia maaseudun kehittämiseen tai vihreään siirtymään.

5.4 MUUT RAJAUKSET JA LINJAUKSET

Avustusta ei voida myöntää:

- Yritysten normaalin toiminnan kustannuksiin ja tavanomaisiin investointeihin
- Myynnin ja markkinoinnin käytännön toteutukseen. Kehittämistuella on mahdollista hakea asiantuntija-apua markkinoinnin kehittämiseen, tehdä myyntiin ja markkinointiin liittyvää strategista suunnittelua sekä tuotekehityshankkeisiin liittyvää koemarkkinointia. Edellä mainitut toimenpiteet ovat mahdollisia myös maatilalle myönnettävässä maa- ja metsätalouden ulkopuolisen yritystoiminnan käynnistytessä
- Tavanomaisiin toimiston kaluste- ja tietotekniikkahankintoihin tai kuukausimaksupohjaisiin järjestelmiin (tietokoneet, puhelimet, tulostimet, ohjelmistopäivitykset).
- Kiinteistösijoitus- tai muuhun sijoitustoimintaan, spekulatiiviseen yritystoimintaan
- Vuokratiloissa toimivan yrityksen toimitilojen hankkimista ei tueta, ellei se ole erityisen perusteltua yrityksen kehittymisen, tuotantotoiminnan laajentamisen tai nykyaikaistamisen kannalta. Myös aloittavan yrityksen toimitilojen hankkimista voidaan tukea.
- Varastotiloihin liittyvää investointia voidaan tukea ainoastaan erityisen perustellusta syystä, jos investoinnilla katsotaan olevan merkittävää vaikutusta yrityksen tuotantoprosessiin, tuotannon tehostamiseen tai se tukee muuten vahvasti yrityksen perustamista, kasvua tai kehittymistä.
- Tukea ei voida myöntää hankkeisiin, joissa kunnat tai kuntien omistamat kiinteistöyhtiöt rakentavat toimitiloja yritysten käyttöön. Maaseudun yritystukia ei voida myöntää kunnille. Kuntien kiinteistöyhtiöt luokitellaan kunnan omistuksen perusteella pääsääntöisesti suuriksi yrityksiksi, joita maaseudun yritystuilla ei voida tukea.
- Tukea ei myönnetä sellaisten tuotteiden kehittämiseen, joiden suunnittelu tapahtuu ainoastaan tarjous- tai tilauskohtaisesti.

- Tukea ei myönnetä sellaiseen sosiaali- ja terveysalan palveluun, joka kuuluu julkisoikeudellisen yhteisön lakisääteisen pakollisen perustehtävän hoitamiseen ja/tai maksetaan julkisista varoista. Voimme rahoittaa yrityksiä, jotka tuottavat asiakkaiden itse maksamia, uudella tavalla toteutettuja, alueelta puuttuvia sosiaali- ja terveyspalveluita pääasiassa alueen ulkopuolelta tuleville asiakkaille. Esimerkkejä tuettavasta toiminnasta: hyvinvointiin ja terveyden ylläpitoon sekä edistämiseen liittyvät palvelut kuten Green Care -toiminta ja terapia- tai kuntoutuspalvelut.
- Tukea voidaan myöntää pääsääntöisesti matkailukeskusten ulkopuolella sijaitsevien matkailuyritysten kehittämiseen ja investointeihin. Myönnettäessä avustusta majoitusinvestointeihin edellytetään, että yrityksellä on myös merkittävästi muuta matkailupalvelutarjontaa ja yritys työllistää omaa henkilökuntaa matkailupalvelujen tuotannossaan. Tukea ei myönnetä projektimajoitustoimintaan eikä kiinteistösijoitustoimintaan (ml. viikko- ja lomaosakkeet, huoneisto- ja mökkivuokraus tms.).
- Majoitustilainvestointeja voidaan tukea ainoastaan, mikäli yrityksen liiketoimintana on matkailutoiminta. Työntekijöiden käyttöön tarkoitetut majoitustilat eivät ole tukikelpoisia.
- Asiantuntijapalveluyritysten (mm. liikkeenjohto-, markkinointi-, taloushallinto-, suunnittelu-, konsultointi- ja koulutuspalvelut) kehittämishankkeisiin ei myönnetä tukea, ellei niillä ole merkittävä, maaseutualueiden työllisyyttä lisäävä, toimialan tavanomaisia palvelumalleja uudistava tai erityisen merkittävä Pohjois-Pohjanmaan maaseudun kehittämissuunnitelman tavoitteita tukeva vaikutus. Maataloustuotteiden jalostusyrityksen kehittämistuen hakijana voi olla asiantuntijapalveluyritys, mutta varsinainen edunsaaja on tässä tapauksessa kuitenkin maataloustuotteita jalostava yritys.
- Tukea ei myönnetä pääasiassa yrityksen omaan käyttöön tarkoitetun uusiutuvan energian tuotantoon, vaan pääosa tuotetusta uusiutuvasta energiasta ja biopolttoaineista on myytävä ulkopuolisille asiakkaille. Kokonaisteholtaan yli kahden megawatin uusiutuvan energian laitoksia ei tueta. Maatilalla tuotetun, maatalouden ulkopuoliseen yritystoimintaan käytettävän uusiutuvan energian tai biopolttoaineiden osuus voidaan katsoa myynniksi ulkopuolisille asiakkaille. Uusiutuvaa energiaa ei voida käyttää maataloudessa. Investointeja, jotka liittyvät energiatehokkuuteen, -säästöön tai yrityksen energiamuodon vaihtamiseen uusiutuvaan energiaan tai uusiutuvan energian käytön lisäämiseen, voidaan tukea osana muuta yrityksen kehittämisinvestointia.

Valtioneuvoston asetuksessa maaseudun yritystuesta rahoituskaudella 2023-2027 (646/2023) 31 § on listattu investoinnit, joita maaseudun yritystuilla ei voida tukea.

6. TUKITASOT

Investointeja voidaan tukea yrityksen koosta, sijainnista ja toimialasta riippuen 20-50 % tuella (taulukko 1). Tuen saajan on rahoitettava tietyin poikkeuksin investoinnista vähintään 25 % täysin yksityisellä rahoituksella

(esim. pankkilaina, kassavarat) eli sellaisella rahoituksella, johon ei liity julkista tukea esim. Finnveran lainaa, joka sisältää julkista tukea. Investointiin myönnettävän tuen ja muun valtiontueksi katsottavan tuen yhteenlaskettu osuus ei saa ylittää yritystukiasetuksen mukaista enimmäistukitasoa.

	Harvaan asuttu maaseutu	Ydinmaaseutu	Muu maaseutualue
Mikroyritykset	40	40	30
Pienet yritykset	35	35	25
Keskisuuret yritykset (vain maataloustuotteiden jalostus ja kaupanpito)	25	25	20
Uusiutuvan energian tuotanto			
uusi tuotantolaitos (lämpö/sähkö/liikennepolttoaine)	30	30	30
uusi biokaasulaitos	50	50	50
olemassa olevien laitosten laajennus/parannus	20	20	20

Taulukko 1: Investointituen määrä (%) I tukialueella

Kehittämistoimenpiteisiin voidaan myöntää avustusta pk-yrityksille enintään 50 % hyväksytyistä kustannuksista. Sekä investointi- että kehittämistuen tukitasona käytetään pääsääntöisesti lainsäädännön mahdollistamaa maksimitukitasoa. ELY-keskus voi käyttää tarkoituksenmukaisuusharkintaa, ja myöntää avustuksen em. tukitasoa alempana esimerkiksi määrärahojen riittävyyden turvaamiseksi. Autohakkuri-investointeja tuetaan valtakunnallisesti ryhmäpoikkeusasetuksen 17 artiklan mukaisesti 20 % tukitasolla.

Hyväksyttävien kustannusten vähimmäismäärä on kehittämistuessa 5 000 euroa ja investointituessa 10 000 euroa. Hakijan tulee huomioida tämä hankesuunnitelmaa laatiessaan. Tätä pienempiin kehittämishankkeisiin voi olla mahdollista saada tukea alueellisen leader-ryhmän kautta. Hyväksyttävien kustannusten enimmäismäärä on ELY-keskuksesta myönnettävässä kehittämistuessa 100 000 euroa ja investointituessa 1,5 miljoonaa euroa. Jos tuettava investointi koskee maatalous- tai luonnontuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä tai uusiutuvan energian ja biopolttoaineiden investointeja on hyväksyttävät kustannukset enintään 2 miljoonaa euroa.

Tuki maatilalle maa- ja metsätalouden ulkopuoliseen toimialaan kuuluvan uuden yritystoiminnan käynnistämiseen myönnetään *vakioituna kertakorvauksena* hankkeessa tehtävien toimenpiteiden laajuudesta riippuen 5 000 tai 10 000 euroa, kuitenkin yhteensä enintään 10 000 euroa samalle tuen hakijalle rahoituskauden aikana.

7. HAKU- JA KÄSITTELYPROSESSI

7.1 HAKEMINEN

Avustusta haetaan sähköisen Hyrrä-asiointipalvelun kautta. Hakemus tulee jättää ennen hankkeen aloittamista. Valintajaksot ja ohjeet hakemuksen jättämiseen on julkaistu Ruokaviraston sivuilla [Yrityksen investointi- ja kehittämistuet - Ruokavirasto](#).

Ennen hakemuksen jättämistä on suositeltavaa olla yhteydessä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen [yritysasiantuntijaan](#) tai ELY-keskusten valtakunnalliseen pk-yritysten rahoitusneuvontaan, puh. 0295 024 800.

ELY-keskuksen myöntämä tuki on täydentävää rahoitusta, joten hakemuksen liitteenä tulee olla luotettava selvitys hankkeen kokonaisrahoituksesta (esimerkiksi lainatarjoukset tai -päätökset). Kaikista yli 3 000 euron hankinnoista tulee toimittaa tarjoukset hakemuksen liitteenä. Huolellisesti täytetty hakemus (ml. yksityiskohtainen hankesuunnitelma ja hakemuksen liitteet) nopeuttaa käsittelyä oleellisesti.

7.2 HAKEMUSTEN KÄSITTELY ELY-KESKUKSESSA

ELY-keskus ottaa hakemukset käsittelyyn pääsääntöisesti niiden saapumisjärjestyksessä. Hakemusten käsittelystä vastaa nimetty asiantuntija, joka on käsittelyn aikana yhteydessä yrityksen edustajaan. Päätökset tehdään esittelystä.

Tuet ovat harkinnanvaraisia. Rahoitus kohdistetaan Suomen CAP-suunnitelman sekä Pohjois-Pohjanmaan maaseudun kehittämissuunnitelman 2023-2027 ohjelman tavoitteita tukeviin hankkeisiin. Tuen myöntämistä ohjaa lainsäädäntö sekä julkisen tuen myöntämiseen liittyvät säädökset ja määritelmät.

Tukiedellytykset täyttävät hakemukset pisteytetään valtakunnallisten valintaperusteiden mukaisesti. Pisteytyksellä arvioidaan hankkeen vaikuttavuutta, toteuttamisedellytyksiä, liiketoiminnallisuutta, työllistävää vaikutusta ja sitä, kuinka hyvin hanke edistää alueellisen kehittämissuunnitelman tavoitteiden sekä kestävä kehityksen periaatteiden toteutumista. Pisteytyksellä hakemukset asetetaan etusijajärjestykseen. Avustusta voidaan myöntää ainoastaan ilmoitetun minimipisterajan ylittäneille hankkeille. Tukea myönnetään vuosittaisen myöntövaltuuden rajoissa sellaisille yrityksille, joiden toiminnan voidaan katsoa pisteytyksen perusteella tehokkaimmin edistävän Suomen CAP-suunnitelman sekä Pohjois-Pohjanmaan maaseudun kehittämissuunnitelman 2023-2027 ohjelman tavoitteita.

Myönnetty tuki maksetaan jälkikäteen erillisellä maksuhakemuksella toteutuneita ja hyväksytyjä kustannuksia vastaan silloin, kun on kyse kustannusperusteisesta tuesta. Silloin, kun on kyse tuotosperusteisesta tuesta, tuki maksetaan, kun tukipäätöksessä edellytetyt sekä päätöksen ehtojen mukaisesti dokumentoidut toimenpiteet on toteutettu.

7.3 MUUTOKSET HANKKEISSA

Hankkeen sisältöön ja toteutusaikaan liittyvistä muutoksista tulee olla etukäteen yhteydessä ELY-keskuksen asiantuntijaan ja tehdä perusteltu muutoshakemus sähköisessä hakujärjestelmässä yhteydenoton jälkeen. Muuttuneesta hankkeesta johtuvat kustannukset voidaan hyväksyä aikaisintaan muutoshakemuksen vireille tulosta alkaen.

8. TUENSAAJAN VIESTINTÄVELVOITTEET

Tuen saajan on käytettävä viestinnässään EU:n tunnusta EU:n ohjelmista saadun tuen esille tuomiseksi. Tukipäätöksen ehdoissa on kerrottu, mitkä viestintävelvollisuudet saamaasi tukea koskevat. Myönnettyyn tukeen voidaan tehdä 1–5 prosentin vähennys, jos viestintävelvoitteita ei ole noudatettu.

Kiinnitä investoinnin yhteyteen tuesta kertova tiedotuskyltti, jos olet saanut julkista tukea 50 000–500 000 euroa ja kyseessä on aineellinen investointi (esimerkiksi kone, laite, linjasto), infrastruktuuri- tai rakennushanke. Kyltin tulee olla näkyvällä paikalla investoinnin yhteydessä. Riittää, että kyltti on paikallaan toimen toteuttamisen ajan eli vähintään siihen saakka, kunnes olet saanut loppumaksun. Tiedot voidaan esittää myös sähköisellä näytöllä.

Kun olet saanut julkista tukea yli 500 000 euroa infrastruktuuri- tai rakennushankkeeseen, kiinnitä kyltti kohteeseen heti, kun aloitat toimen toteuttamisen ja pidä se paikoillaan vähintään omaisuuden käyttöajan. Kyltti voi olla investoinnin yhteydessä, rakennuskohteessa tai toimitiloissa. Kyltin tulee olla paikoillaan vähintään niin kauan kuin tukipäätöksellä on kerrottu omaisuuden käyttöajaksi.

ELY-keskus tilaa tiedotuskyltin ja se toimitetaan tuensaajalle postitse tukipäätöksen saamisen jälkeen.

9. LINKIT

[Maaseutu.fi](https://maaseutu.fi)

[ELY-keskus](#)

[Ruokavirasto.fi](https://ruokavirasto.fi)

[Hyrrä-asointipalvelu](#)

[Suomi.fi](https://suomi.fi)

[Suomen CAP-suunnitelma](#)

[Pohjois-Pohjanmaan maaseudun kehittämissuunnitelma 2023-2027](#)

[Tuensaajan viestintäohje](#)

[Pk-yrityksen määritelmä](#)

[Opas De minimis-tuista](#)

[Vaikeuksissa oleva yritys](#)

[Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen yritysasiantuntijat](#)

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Veteraanikatu 1

PL 86, 90130 Oulu

puh. 0295 038 000

www.ely-keskus.fi/pohjois-pohjanmaa

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus